

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:

Pe un an	18 Lei
Pe jumătate de an	9 "
Pe un pătrar de an	4 1/2 "
Un număr	35 bani

Manuscrisurile, cărțile, revistele, publicațiile periodice sau ziarele cari au schimbul cu „FOAIA DIECEZANĂ”, se trimit pe adresa: V. LOICHIȚĂ, redactor în Caransebeș, iar banii de prenumărățune și inserțiuni: administrațiunii „Tipografia și Librăria diecezană” în Caransebeș (Județul Caraș-Severin), Telefon Nr. 30. Manuscrisurile nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor:

Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 10 Lei, până la 200 de cuvinte 15 Lei, de aci în sus 20 Lei.

Nr. 221/1920.

Onorată preoțime tractuală!

Ministerul cultelor și artelor aduce la cunoștința preoțimei prin Monitorul oficial Nr. 147 că Ministerul comunicațiilor a admis ca și preoțimea din ținuturile alipite să poată călători pe căile ferate cu jumătate taxa, întocmai ca și preoțimea vechiului regat.

În urmarea această On. preoțime din protopresbiteratul Caransebeșului e poftită a înainta cererea pentru eliberarea carnetului însoțită de fotografie și recipisa de plată a taxei carnetului dela administrația financiară din localitate, carea este pe clasa I-a 10 Lei, pe clasa II-a 7 Lei, pe clasa III-a 3 Lei 50 bani.

Caransebeș în 16/29 Octomvrie 1920.

Andrieu Ghidiu
protopresbiter.

Sfaturi pentru tineret.

(Continuare)

Primejdiile cele mai mari ce-i amenință pe tineri.

Gândiți, iubitorilor tineri, la neasemănata umilință a lui Iisus Hristos, când el a spălat picioarele apostolilor și a zis: „pildă am dat vouă, ca și voi să faceți precum Eu am făcut” (Ioan 13, 15). Gândiți că El „bogat fiind, pentru noi a sărăcit” (2 Corint. 8, 9), „s'a micșorat, a luat chip de rob, s'a făcut într-o asemănarea oamenilor... și s'a smerit până la moarte” (Filip. 2, 7, 8). Sumeția ne departează de Hristos și ne apropie de diavolul.

Gândiți la cel mai înțelept bărbat, anume la Solomon care, aflându-se pe tron, cu umilință zice: „și acum Doamne Dumnezeul meu, eu sunt prunc mic și nu știu ieșirea mea și intrarea mea” (3 Împăr. 3, 7). Cât de înfumurat însă era Ab-

salon care zice: „o, de m'ar pune pe mine judecător în țară! La mine ar putea să vie tot omul care are vre-o ceartă și judecată, și eu i-ași da dreptate” (2 Împăr. 15, 4). Și încă mai înfumurat era Adonia, de care cetim că „se sumeția zicând: eu voin să fiu rege” (3 Împăr. 1, 5). Începutul înțelepciunii lui Solomon a fost umilința, și cât de bine zice el în pildele sale: „de ai văzut pe cineva să se creadă înțelept, mai multă nădejde este pentru un nebun decât pentru dânsul” (26, 12).

Iubiților tineri, scrieți aceste cuvinte ale Duhului Sfânt în inimile voastre. Nu vă credeți în judecata voastră, nu credeți că voi aveți totdeauna dreptate, iar alții greșesc. Desbărați-vă de părerea voastră, dacă ea nu se potrivește cu a oamenilor mai bătrâni și mai ales cu a părinților voștri. Cei bătrâni au trecut prin multe pățanii, de aceea se cuvine să fie ascultați. E dovadă de înțelepciune că Elihu a așteptat să grăiască întâiu cei trei prieteni mai în vârstă ai lui Iov, iar el „încă nu răspunsese lui Iov, pentru că aceia (trei) erau mai bătrâni decât dânsul” (32, 4). Și mai târziu Elihu zice: „tânăr sunt eu de zile și voi bătrâni, de aceea m'am sfîit și m'am temut să vă descopăr știința mea. Eu am gândit: zilele să vorbiască și știința anilor să arăte înțelepciunea” (32, 6, 7). Modestia și tăcerea sunt frumoase virtuți pentru cei tineri. Nu-ți fie rușine a învăța totdeauna. La vârsta de 12 ani Iisus era „în templu în mijlocul dascălilor, ascultându-i și întrebându-i” (Luca 2, 46). Cei mai înțelepți oameni îți vor spune că ei mereu învață și totuși se simțesc umiliți de puțină lor știință. Marele astronom Isaac Newton îndătina a zice că lui i se pare a fi ca un copil mic, care a aflat câteva pietre scumpe la malul mării științelor, dar întinsa mare a adevărului zace încă necercată înaintea lui. Iar astronomul Kepler, după ce a muncit 30 de ani să afle legile, după cari se mișcă luminătorii cerești și legile acelea le-a tipărit într-o carte, iată cu câtă umilință

mai adaugă el la cartea aceea și rândurile acestea:

„Înainte de ce mă scol dela masa aceasta, pe care am scris lucrările mele, văd ochii mei și mâinile mele cătră cer și îndreptez cătră Făcătorul lumii umilita mea rugăciune: Fie, Dumnezeule, care cu minunatele lumini ce le-ai vărsat în toată lumea sui dorințele noastre până la a Ta Dumnezeiască și strălucitoare mărire, Fie Îți mulțămesc, Ziditorule, pentru desfătările ce le-a simțit sufletul meu, când cu bucurie nespūsă am privit frumuseța faptelor Tale! Am sfârșit această carte, în care sunt puse roadele ostenețelor mele și ale înțelepciunii ce în nemărginita Ta bunătate mi-ai dat mie. Pe cât m'a slujit slaba mea minte, m'am silit să arăt oamenilor cu dovezi minunate zidirii Tale, m'am silit din toate puterile mele să aflu adevărul pe calea filosofică. Și dacă eu, viermele născut și crescut în păcate am spus poate vre-o nepotrivire, arată-mi-o Doamne, ca s'o pot șterge. — Când am scris cartea aceasta, care trebuie să fie închinată numai măririi Tale, oare să mă fi orbit pe mine trufia înaintea minunatei frumuseți a lucrurilor Tale? Oare să fi căutat eu să-mi fac nume (sau cinste și mărire) între oameni? De va fi așa, iartă-mi, Doamne, rătăciră și fă ca cartea aceasta să nu aducă vre-odată un rău, ci să slujească pentru mărire Ta și pentru iertarea sufletelor.“

Iubiților tineri, de vreți voi să fiți înțelepți și fericiți, nu uitați cuvintele ce vi-le-am spus: *păziți-vă de sumeție și de fudurie!*

2. Dorul de plăceri.

Mai ales tinerețele sunt doritoare de plăceri și de tot felul de desfătări. Tinerii sunt îndeobște cei mai sănătoși și mai voinici. Lor li-se pare că moartea e încă departe de dânșii. Apoi ei nu prea au multe griji și nevoi, și, cum sunt nepățiți, se gândesc numai la chefuri. Dacă l-ai întreba pe un tânăr: cui slujești tu? și el ar vrea să-ți deie răspunsul adevărat, ar trebui să zică: eu slujesc bucuriilor, plăcerilor și desfătărilor!

Iubiților tineri, mie nu mi-ar ajunge vremea să vă înșir toate urmările cele rele pricinuite de dorul vostru de desfătări. Eu ași trebui să vă grăiesc de umblețele voastre în timpul nopților, de ospetele și bețiile voastre, de danțuri, de felurite jocuri și de câte și mai câte. Sunt puțini tineri cari nu s'au fript la focul acestor nebunii. Câți din voi nu sunteți tulburați de gânduri rele, câți nu sunteți trași în vârtejul neliniștei și al fricei de pedeapsă ori de rușine numai din pricina că ați lăsat frâu slobod simțurilor voastre și ați împlinit toate dorințele trupului vostru. Tinerilor, păziți-vă! Nu vă asemă-

nați aceloră, de cari apostolul Pavel zice că sunt „mai mult iubitori de desfătări decât iubitori de Dumnezeu“ (2 Timot. 3, 4).

Gândiți că cei ce se lasă cu totul în brațele desfătărilor își omoară sufletele. De ce? pentru că încetul cu încetul își pătează și împietresc inima așa, încât ea nu mai vrea să se pocăiască. Mulți își zic: ei, am să cerc numai odată! Dar aceea unică dată se repețește de atâtea ori, încâ la urmă nu mai este nici un chip de scăpare. Și scris este: „nu te lega de două ori cu păcatul că și odată nu vei fi nevinovat“ (Is. Sir. 7, 9).

Ascultați de cuvintele apostolului Petru: „iubiților, rogu-vă... să vă opriți de poftele cele trupești cari se oșlesc asupra sufletului!“ (1. epist. 2, 11). Ascultați de apostolul Pavel care zice: „omoriți mădulările voastre cele de pe pământ: curvia, necurăția, patima, pofta cea rea și lăcomia, care este slujire idolilor și pentru care vine mânia lui Dumnezeu peste fiii neascultării“ (Colos. 3, 5, 6). Același apostol zice: „cei ce sunt ai lui Hristos și-au răstignit trupul (împreună) cu patimile și cu poftele“ (Galat. 5, 24). Și tot Pavel zice: „eu îmi muncesc trupul și îl supun robiei“ (1 Corint. 9, 27). Trebuie să știți, tinerilor, că trupul nostru a fost odată locuință vrednică pentru suflet, dar, prin păcatul strămoșesc, el s'a stricat, e acum în nerânduială și are lipsă de necurmată priveghiere. Trupul ni este acum mai mult o povară decât un soț prielnic, mai mult o piedecă decât un ajutor. Ca slugă el ni poate fi bun, dar ca stăpân nici odată.

(Urmează)

Preotul C. Morariu.

CUVÂNTARE

ținută de protopresbiterul militar Iosif Serafin la primirea recepțiunilor cu ocaziunea hirotonirii și instalării P. S. Sale Dlui Episcop Dr. Iosif Tr. Badescu.

Prea Sfinșite Domnule Episcop!

În numele preoților dela armată am onoarea a Vă aduce felicitările noastre în această zi de sântă dreptate dumnezească și de bucurie mare pentru toți fiii diecezei noastre.

Preoții militari după poziția lor sunt supuși disciplinei militare. Cu toate acestea, ei nu numai că nu pot, dar nici nu voesc, ca legătura dintre ei și autoritatea supremă bisericească, care e Episcopul, să se întrerupă, din contră e de lipsă ca aceasta să se cimenteze, având ei lipsă de îndemnurile și îndrumările chiriarhului lor întru împlinirea greii dar însemnatei misiuni. Și care este această misiune? În războiul mondial am văzut, că mașina a secerat multime mare de vieți omenești. Ar fi însă o eroare mare a aștepta totul dela această mașină. Acela care o pune în mișcare, care îi dă viață, este luptătorul. Cu cât ostașul luptător va sta pe o

treaptă mai înaltă de cultură și moralitate, cu atât mai neînfricat va sta la locul datoriei, chiar în cel mai groznic foc al luptei.

A ridica moralicește pe ostaș, a-i insufla curaj și abnegațiune, este în prima linie preotul îndatorat să facă.

Iată dară în câteva cuvinte și în conturi de tot generale descris rolul preotului la armată.

Întrucât serviciul preoților militari în prezent este numai provizoric, nefiind sistemizată în armata română preoțimea militară, când am onoarea a Vă felicita în numele acestor preoți, totodată Vă rog, ca împreună cu ceilalți Preasfinți Ierarhi ai bisericii noastre să binevojiți a interveni la locurile în drept, ca organizarea preoțimei militare active, cerută cu insistență din atâtea părți, să ia ființă cât se poate de curând. Voim ca la instrucțiunea și educarea ostașilor să conlucre oșterul și preotul mână în mână, umăr la umăr, pentru ca din armata M. Sale Regelui Ferdinand I și a patriei noastre România mare, să devină aceea, ce noi din inimă îi dorim: O armată în vece învingătoare.

Întru mulți ani Stăpâne!

Crâmpeie din zbuciumul trecutului nostru.

— Cetatea Tibiscum. —

De preotul Iosif Mircea.

Încerc să scriu un biet articolăș de aromă istorică. Și nu unul original — ceea-ce nu se prea poate aștepta dela un popă dela țară — ci unul de compilație. Alții scriu articole de parodie rău plasată ori parafrizare cu grumăzare.

Puțini sunt însă unșii Domnului, cari să aibe darul de a scrie lucruri noi, îmbrăcate în frumoasa haină veche „dulce ca un fagure de miere și înțeleaptă ca o pildă din Esop“, scoțând la iveală adevăruri mari, cari să-ți miște sufletul profund.

Și mare taină mai e și sufletul ăsta! E și el o cetate, și încă ce cetate, Doamne!

Zice Idriga într'unul din mult grăitoarele sale, „gânduri și sfaturi“: „Cea mai inexpugnabilă cetate din lume este sufletul“.

Acest suflet se poate lărgi, înălța entuziasma pentru anume probleme naționale sau umanitare până la paroxism!

Și cine oare săvârșește această minunată prefacere a sufletului, cine altul dacă nu scriitorii, aceste sfinte firi vizionare, cari sunt întruparea cea mai desăvârșită a calităților neamului lor.

Printre mulții scriitori mari, pe cari ni-i-a trimis geniul neamului nostru, un loc de frunte ocupă duiosul poet și dulcele și fermecătorul prozator Al. Vlahuță.

Vlahuță prin scrisul său neîntrecut și pătruns de un strălucitor optimism, de o muzicalitate mistică și o armonie impecabilă — a căutat să ridice întreaga ființă morală a omului, îndreptându-i gândurile spre lumi mai senine, mai curate și mai puțin pătimase.

El a încercat prin opera sa, din care transpiră o nețărmurită dragoste de neam și țară, să îndrepteze, schimbând, înțelesul adâncului vers al lui Eminescu, scris despre noi epigonii „mici de suflet, mari de patimi“.

El a voit din tot sufletul său înflăcărat să poată constata despre neamul său dimpotrivă, că e „mare de suflet și mic de patimă.“

Și pentru a-și putea satisface această dorință vie a sa, n'a simțit, că trebuie să se întoarcă cu gândul la 1400. El a găsit, că ajunge, dacă și va lua sborul gândurilor spre lumea vrăjită dela țară, cu sufletul, mentalitatea și psihologia ei aparte, plămădită în frământările surde ale unor lupte îndelungi și sforțări milenare..

Răzimat deci de toiagul miraculos al unei nostalgii iresistibile a pornit așa la drum, ca un nebun de geniu, ca un înamorat de vis, și cutreerând pământul românesc, de atâtea ori țâșnesc involuntare, din adâncurile insondabile ale sufletului său de mare artist exclamații profetice, ori încântări de paradis.

Atâtea vede, aude și simte, încât îi este greu sufletul de greul podoabelor adunate în el.

Și iată, că prisosul acestor podoabe se adună caer în sufletu-i neobișnuit de impresionabil, și din acest caer apoi începe poetul a toarce firul vrăjtit al unui basm frumos, adormitor de dulce, și pe care-l ascuți înmărmurit, uitându-ți parcă cu totul de tine însuși și absorbindu-te în viața bimilenară a neamului tău de strălucită obârșie și mândră tradiție.

Căci cartea lui măiastră „România pitorească“ în întregul ei nu-i decât un basm — dar pe care suntem mândri, că-l putem trăi aievea.

Toate cele văzute de poet se idealizează, împrumutând din sufletul lui mare o căldură bună, o lumină vie, și refrângându-se prin prisma cugetării lui neobișnuite, apar sub o culoare și înfățișare ce te uimește, transpunându-te, cufundându-te „într'o mare de visări dulci și senine“.

Râurile noastre frumoase și dătătoare de viață, codrii și munții noștri fermecători și plini de bogății naturale, poenele înflorite și mândrii noștri țărani, cu ținuta lor plină de demnitate și seninătate — toate-l pun pe poet pe gânduri, îi trimit sufletul înapoi cu sute și mii de ani, de unde începe apoi a povesti, așa cum singur

numai știe, despre felul cum s'a dezvoltat viața românească, trecând prin atâtea cumpene grele, prin atâtea vămi grozave ale desfășurării istorice a mult chinutei noastre vieți.

Gându-i luminat, sub puterea vizionară a unei clipe inspirate, cearcă a sfredeli negurile groase ale apuselor vremi bătrâne și nemiloase, pentru a scoate din împărăția lor dorul nostru arzător, de a ști cât mai multe și mai lămurite lucruri despre strălucita noastră obârșie.

Să-l ascultăm cu genunchii plecați în semn de recunoștință și cu inima înălțată, în semn de mulțumită spre „Dumnezeul neamurilor toate“.

„Eată Celeiul — vechia Malva, capitala Daciei Malvenze. Aici sunt ruinile celui mai însemnat oraș din perioada Tracică; sub zidurile acestea zac scuticile poporului român de azi. Vase, statui și monede romane, desgropate de sub părașinile Malvei, dând la o parte negurile timpului, vin și urzesc, cu mărturiile lor prețioase începutul istoriei neamului nostru. Aici la Celeiu, se văd urmele podului, pe care l-a durat Constantin cel Mare peste Dunăre, pentru a pune în legătură Dacia cu Moesia. De aici, din valea Malvei, porcede „drumul lui Traian“, drum larg de piatră, care trece prin Romula și se 'nfundă 'n munți. Pe calca asta veche, povestesc țărani din Celeiu, se purta „Craiu de rouă“ noaptea pe lună între Dunăre și munte; ș'odată, pe când se 'ntorcea de vale, apucându-l ziua pe la locul unde-i acum satul Potopinu, ci-c'a întins soarele, care de mult îl căuta, numai o raz' asupra lui, și l'a băut dintr'o sorbitură. Ș'atunci „Urieașii“ cari hălăduiau în Malva, au pornit, ca stolurile de cocori, și s'au dus pe alte tărâmurii, și'n urma lor s'au năruit, dela sine, zidurile cetății și toate sau irosit, ca și când n'ar mai fi fost...“

Cine știe, dacă în această închipuire a poporului, nu e răsunetul depărtat al pustii-toarelor invazii, în fața căroră Împăratul Aurelian, gingașul „Craiu de rouă“ a găsit, că-i mai înțelept să-și retragă legiunile din Dacia“.

Pe întinsul pământ românesc — se găsesc atâtea orașe mărețe și cetăți vestite, azi ruine, odinioară lăcașuri superbe de glorie și putere.

În deosebi în provinciile desrobite, se află multe cetăți Daco-Romane, cari ne-ar putea spune atât de multe și prețioase lucruri, dacă s'ar desgropa de sub pământ resturile lor.

În hotarul parohiei mele Jupa, încă se află o cetate vestită odinioară, Tibiscum.

Istoricii spun, că la Tibiscum a fost un oraș mare, ceca-ce se poate deduce din întin-

sele, neobișnuit de întinsele ziduri, ce se găsesc și astăzi în holdele oamenilor.

Unii oameni au scos din holdele lor peatră cu dinamita, spărgând zidurile, tari, ca de granit, pentru a-și face case și alte clădiri economice.

Înainte cu câțiva ani, un parohian al meu, a săpat mult la cetate, mergând pe un gang strâmt, cam de un metru și ceva, și scoțând din puțin loc vre-o 30 cară de peatră. Spune, că zidurile erau tincuite și fărbiute cu o culoare albastră închisă. A dat preste multe lucruri atuncea, dar neștiindu-le însemnătatea lor istorică, acelea s'au pierdut.

Un alt parohian al meu îmi povestește, că el, cu decenii în urmă când slujia la moara dela cetate, a săpat mult în jurul zidurilor cetății, căutând după bani.

A și găsit un galben de mărimea unui taler de 5 cor., pe care l-a luat morarul dela el vânzându-l scump la Viena.

Se mai povestește de o femeie din Jupa, care purta la grumazi un galben găsit sub dărâmăturile cetății.

Înainte cu vre-o patru decenii, un țaran din Jupa a găsit tot sub zidurile cetății o verigă de aur, pe care a vândut-o fostului mare proprietar român pe aceea vreme în Jupa, Constantin Capra, pentru suma frumoasă de 40 floreni de bancă.

Se mai povestește, că în comuna Iaz, mai de mult erau doi indivizi, căroră nu le prea plăcea lucrul. Aceia într'o vară, au tot săpat pe lângă zidurile cetății din hotarul lor, căutând după bani, și ar fi găsit două bucăți de aur.

Din povestea aurului găsit până acuma pe sub dărâmăturile cetății se poate deduce, că cetatea era plină de comori, pe cari desigur, în mare parte le ocrotește încă cu îngrijire față de lăcomia oamenilor, pentru a și-le oferi celor chemați a destăinui din glasul lor povestea vremilor ce-au fost, dându-le și lor viață și și celor ce-și odihnesc sfânta cenușă sub ființa lor mai trainică, decât cea omenească.

Un parohian al meu s'a fost pus într'o noapte la pază, ca să vadă, nu poate surprinde cumva jocul flacărilor, unde se află îngropați banii. Afirmă, că ar și fi văzut jucând o flăcăără, dar n'a mai săpat.

Se mai povestește, că sub dărâmăturile cetății s'ar fi aflând și o cloșcă de aur cu 12, pui tot de aur, ceea-ce reamintește tesaurul dela Pietroasa, se zice, că s'ar afla și un car și plug de aur cu 4 boi tot de aur.

Mai mult chiar; tradiția poporală afirmă, că s'ar afla și buți de vin sub cetate, și că putrezând doagele buților, viul se ține numai în pielea lui.

Când ascuți astfel de afirmațiuni populare, nu știu cum, dar par'că îți vine a crede, că trebuie să fie ceva sâmbure de adevăr la basa spuselor tradiției populare, pentru-că acestea sunt tot atâția feți ai spiritului, care printr'o mistică putere de pătrundere, vede de mulțori în adâncurile vremilor și lucrurilor.

Și iarăși cine știe, poate-că prin puterile tainice ale amintirii, anume lucruri sădite în sânge, s'au ridicat, la unele firi vizionare, din tainițele inconștienței, deasupra pragului conștiinței, și atunci cele uitate se luminează și înviază.

Zic, cine știe? Atâta știu, că se mai spune, că ar fi locuit împăratul lor în cetatea Tibjcum. Al cui împărat, aceea țărani mei nu știu să mi-o spună.

(Urmează)

Apelul primului nostru ministru.

Di prim ministru, general Averescu, înfierând cu antipatriotică furie în gravă a mecanicilor și fochiștilor dela C. F. R. din capitală. a dat următorul comunicat:

Cetățeni, — O mână de oameni, lipsiți de conștiință, profitând cu intențiuni criminale de condițiunile grele în care trăește toată lumea, împing din răspulări și pe toate căile pe muncitori la greșeli nesocotite. Acești nereșpuzători au isbutit acum, fără cauza binecuvântată, să aducă în rău pe mecanicii și fochiștii dela căile ferate ca să înceteze lucrul și să părăsească posturile. Uneltirea aceasta criminală are ca scop să tulbure viața noastră economică deja atât de grea; — se înțelege că prin încetarea circulației trenurilor s'ar stânjenii nu numai transportul călătorilor, dar și al proviziunilor de hrană, ceea ce înseamnă o îngreunare și mai mare a condițiilor de trai ale populațiunii.

Aducând la cunoștință generală acest fapt vinovat, pentru ca opinia publică să-l înfiereze astfel cum merită, se recomandă în același timp a se păstra toată liniștea și încrederea, căci guvernul va dispune pe deoparte ca activitatea căilor ferate să nu înceteze și în puține zile să fie readusă la intensitatea de până acum, iar pe de altă va lua măsurile care se cuvin în contra acelor, cari vor să lipsească populațiunea de cele necesare existenței și să producă disordinea în țară.

Președintele consiliului de miniștri:

General Averescu.

Ș T I R I

Sfințire de daruri. Miercuri, în ziua praznicului preacuvioasei naștei noastre Paraschiva, s'au sfințit frumoasele daruri: o cruce lucrată cu o desăvârșită artă de un iscusit meșter macedo-român și o cădelniță nu

mai puțin prețioasă și lucrată în Rusia, făcute bisericii noastre catedrale de Dl Pavel Suru, librar din București, cu prilejul hirotonirii într'u episcop și a instalării P. S. Sale părintelui episcop Dr. Iosif Tr. Badescu. Sfințirea s'a săvârșit de însuși P. S. Sa părintele nostru episcop Iosif cu azistența protoiereilor A. Ghidiu și S. Șandru, a presbiterului G. Noaghea și a protodiaconului Dr. C. Cornean. La sfârșitul actului sfințirii, P. O. D. protoiereu A. Ghidiu în câteva cuvinte a apreciat fapta plină de evlavie și adevărat creștinească a marimumosului donator.

Inaugurarea universității din Cernăuți s'a făcut Dumineca trecută în sala sinodală a reședinței mitropolitane în cadrul unor rare festivități, fiind de față M. Sa Regele și M. Sa Regina, A. L. Regale Principele Carol și Prințesa Maria, întreg guvernul, mitropolitul primat, reprezentantul Academiei, delegații universității surori din București, Iași și Cluj. Solenmitatea inaugurării, prezidată de M. Sa Regele s'a făcut la ora 10 a. m. A vorbit rectorul universității I. Nistor, făcând istoricul acestei universități și salutând pe Rege. Răspunsul Regelui pornit dintr'o strălucită elevație spirituală a emoționat adânc întreaga azistență, având prin profunzimea ideilor o valoare documentară. M. Sa a finit să accentueze că trecutul cu toate ale lui, bune sau rele, aparține de astăzi înainte istoriei și tot ce trebuie să ne preocupe de acum este numai viitorul. Zice mai departe, M. Sa: „Statul, fără știință este asemenea unui corp fără viață. Universitatea asemenea unui far uriaș, răspândește cea mai imbelșugată și desăvârșita lumină. Avem cea mai bună nădejde, că trecutul glorios și rodnic al Bucovinenilor, va rămâne o pildă pentru munca viitorului. Țara aceasta este prea frumoasă, populația ei prea bună, ca să nu ne putem aștepta dela noua universitate, împlinirea speranțelor noastre“. M. Sa, prea bunul, gloriosul și iubitul nostru Rege, ca și la alte asemenea rari ocazii ca semn de bucurie dăruiește universității 200.000 Lei.

După amiază la ora 4 se desvălește solemn portretul M. Sale în aula universității, în prezența Suveranului, a întregii Familii Regale, a guvernului și a tuturor înalților demnitari de stat și a reprezentanților culturii românești. În cursul după amezii, M. Sa însoțit de prințul moștenitor, participă la audiția muzicală a renumitei reuniuni de cântări bucovinene, „Armonia“, iar seara la ora 9, M. Sa participă la „comersul festiv“ al studențiunii universitare. Luni la ora 11 a. m. Familia Regală părăsește Cernăuțul, plecând spre București.

Băncile noastre mari în serviciul culturii românești. „Unirea“ din Blaj este informată, că trei mari bănci românești din Cluj: Banca agrară, Banca centrală, și Forestiera Română au hotărât să împartășcă în fiecare an câte 180 mii de Lei stipendii studenților buni.

Cronica culturală și literară.

Ca și la alte serbători ale culturii românești, dela noi, de dincoaci de munți, Dl profesor Nicolae Iorga, cu prilejul serbărilor „Asociațiunii“ din toamna acestui an, la Oradea-mare, într'o luminoasă conferință a arătat, bazat pe vechi documente, vechimea și rostul nostru românesc în aceste locuri încă dela 1070 cu așazămintele și viață proprie, originală, avându-și rădăcinile în vechia cultura latină. Această viață și-a continuat existența și

desvoltarea ei în ciuda tuturor piedecilor pe cari organizațiile de stat streine, cari ni s'au suprapus nouă, - au căutat să ni-le pună. Și, când aceasta viață se căuta să se înăbușe până la completă desnaționalizare, ea se mentinu sub forma vlădicilor, și se conservă *astfel* nu numai pe sine, ci ea cucerește prin completă romanizare toate acele elemente cari aveau un fond comun de cultură latino-bizantină cu noi. Așa, cazul companiilor orientale de neguțatori.

Adunare de învățători. Joi în 21 Octomvrie a. c. s'a ținut în Caransebeș sub presiul învățătorului Ravel Jumanca conferința cercului cultural al învățătorilor din plasa Caransebeșului. Au luat parte aproape toți învățătorii din plasa. S'au desbătut multe chestiuni de ordin școlar actuale. Profesorul practicant Remus Popa a cetit lucrarea sa „Educația fizică a școlarilor” stăruind asupra însemnătății gimnasticeii în școla primară pentru desvoltarea armonică a corpului. Învățătorul Alilon Popovici din Poiana ceteste conferința sa „Cum să împrieteniți poporul cu școala”, arătând mijloacele, prin cari cu blândețe să facem pe sătenii noștri să înțeleagă rostul școlii. În conferința sa „Ce e de făcut ca să se îndrepte moralitatea decăzută”, învățătorul Jumanca din Caransebeș criticând indolența unora și faptele altora din cei chemați să muncească pentru folosul mulțimii, arată necesitatea conlucrării preotului cu învățătorul pentru ridicarea moralei scăzute în masele poporului și necesitatea unei activități mai intenzive din partea tuturor conducătorilor. La tine se ia în discuție chestiunea pregătirii învățătorilor în viitor. La propunerea directorului Gheorghe Neamțu în unanimitate se protestează în contra reducerii anilor de pregătire dela opt ar șase ani. Se cere ca în viitor durata pregătirii învățătorilor să fie opt ani de școală normală și cel puțin doi ani la o academie specială pedagogică de evalueație. Nu reducerea anilor de pregătire va face să crească numărul învățătorilor, ci o retribuțiune cinstită. Asigurarea existenței învățătorilor va atrage la școlile normale elemente mai selecționate, în locul celor de azi de multe ori dubioase.

Învățătorul.

La Librăria Diecezană din Caransebeș

se află manuale de școală de *Juliu Vuia*, aprobate de Ministerul instrucției publice de sub Nr. 58-227/1920.

Pentru școlile primare:

Abecedar ilustrat ediție veche Lei — 75 bani.
Abecedar ilustrat ediție nouă Lei 150 bani.
Carte de Cetire clasa II-a ediț. nouă Lei 6 — bani.
Carte de Cetire clasa III-a ediț. veche Lei — 40 bani.
Carte de Cetire clasa III-a ediț. nouă Lei 8 — bani.
Carte de Cetire clasa IV-a ediț. veche Lei 125 bani.
Carte de cetire clasa IV-a ediț. nouă Lei 12 — bani.
Carte de cetire clasa V, VI-a ediț. veche Lei 125 bani.
Aritmetică clasa II, III, IV ediț. veche Lei — 70 bani.
Aritmetică și Geomet. cl. V, VI ediț. veche Lei — 35 bani.
Geografie clasa III ediție veche Lei 250 bani.
Fizică și Chimie ediț. nouă Lei 5 — bani.

Expediția se face pe poșta în pachete de 5 kgr.

Prețul cărților comandate precum și francarea de Lei 7.65 bani rugăm a-l trimite cu poșta.

CONCURSE.

Pentru întregirea definitivă a postului *invățătoresc* dela școala confesională ortodoxă română din comuna **Icloda**, protopresbiteratul Buziaș, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană” pe lângă următoarele emolumente:

1. Salar în bani gata 335 Lei iar restul este votat de stat.

2. Pentru adunarea generală și conferințele învățătoresci 50 lei.

3. Pentru scripturistica 15 Lei.

4. 10 metri ienae.

5. Pentru agendele scripturistice ale comitetului și sinodului parohial și pentru facerea socoșilor bisericesti și ale cultului 30 Lei.

6. Locuință în edificiul școlii cu 1/2 juger grădină.

7. Dela înmormântari 250 Lei.

8. Pentru înființarea și conducerea corului folosirea 11/2 jugăr pământ. Pentru încălzirea și curățirea salei de învățământ îngrijește comuna bisericească.

Învățătorul ales este îndatorat a purta cantoralul în și afară de biserică, a lua parte și a conduce tinerimea școlară la toate slujbele dumnezeiești și a purta toate agendele scripturistice ale comitetului și sinodului parohial.

Doritorii de a ocupa acest post sunt rugați să-și înainteze petițiile conform normelor din vigoare, Prea Onoratului Oficiu protopresbiteral din Buziaș și să se prezinte în vre-o Duminică sau sârbătoare în sfânta biserică pentru a-și arăta dexteritatea în tipic și cântare, nicidecâ însă în ziua alegerii.

Icloda din ședința comitetului parohial ținută la 12.25 Iulie 1920.

Comitetul parohial:

Ioan Gherga

2-3

Ioan Roșiu

președ. com. par.

not. ad hoc al com. par.

Pentru autenticitate: *Ioan Gherga*, preot ort. rom.

în conțelegere cu mine: *Ioan Gheșia* adm. protopresb.

Pentru ocuparea postului de *paroh* la parohia ort. română de clasa II-a din comuna **Straja**, protopresbiteratul Vârșetului, pe baza concluzului conzistorial Nr. 1128 B. ex 1920 se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană”.

Dotafia:

Una sesiune parohială constatătoare din 32 jugere catastrale și un intravilan de 300□.

Birul parohial și stola îndatinată.

Neavând comuna casă parohială, nou alesul paroh se va îngriji de locuința și va suporta dările după sesiunea parohială.

Recurenții să-și înainteze documentele conform Regulamentului pentru parohii comitetului parohial din Straja prin Oficiul protopresbiteral al Vârșetului.

Au voie a se prezenta înainte de alegere în vre-o Duminică sau sârbătoare în sf. biserică din Straja pentru a cuvânta și cânta, încumștințând despre aceasta Oficiul protopresbiteral.

Straja, din ședința comitetului parohial ținută în 26 Iulie (8 August) 1920.

3-3

Alexandru Schinteu

președintele com. par.

Ioan Băias

not. com. par.

În conțelegere cu mine: *Traian Oprea*, protopresbiter.

Pentru ocuparea postului vacant de *învățător* la școala confesională gr. or. rom. din comuna **Satumic**, protopresbiteratul Logojului, prin aceasta se eserie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele:

1. Dela comuna bisericească în bani 500 Lei anual anticipați lunarminte; iar pentru întregire se va recurge la stat.
2. Pentru cantorat 2 1/2 jugere de pământ, după care va solvi beneficiantul contribuțiunea.
3. Pentru scripturistica școlara 40 Lei.
4. Pentru conferință dacă va participa 60 Lei.
5. Locuință în natură cu grădină.
6. Dela înmormântări unde va fi pofit, fără liturghie 2 Lei, iar cu liturghie 3 Lei.

Doritorii de a ocupa acest post sunt pofliți a se prezenta în s. biserică sub durata concursului spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic, cu consensul Dlui protopop, având a-și înainta recursul P. On. Domn protopop Dr. George Popoviciu în Logoj, adresat comitetului parohial.

Preferiți vor fi cei în stare a conduce corul vocal esistent.

Satumic din ședința comitetului parohial ținută la 20 Septembrie 1920. 3—3

Ioan Danțu
președ. com. par.

Ioan Birașiu
notar.

În conțelegere cu mine: *Dr. George Popoviciu* protopresbiter.

Pentru îndeplinirea postului de *învățător* la școala confesională gr. ort. română din **Zorlențu mare**, tractul Logojului, se eserie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“ pe lângă următoarele emolumente:

1. Salar în bani gata dela comuna bisericească 500 Lei. Restul se va cere dela stat.
2. Cortel în natură și grădină.
3. Pentru conferințe și adunarea generală 50 Lei.
4. Scripturistica 50 Lei.
5. Dela înmormântări unde va fi pofit 2 Lei.

Alesul este dator a purta cantoratul în și afară de biserică și a instrua școlarii în cântarea bisericească.

Recurenții au a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în sf. biserică spre a-și arăta desteritatea în tipic și cântare.

Recurenții au să-și subștearnă petițiile provăzute cu documentele preserise Prea On. Oficiu protopresbiteral în Logoj.

Zorlențu mare din ședința comitetului parohial ținută la 23 August 1920. 3—3

Antoniu Atnagia
președ. com. par.

Ioan Popescu
not. com. par.

În conțelegere cu mine: *Dr. George Popoviciu* protopresbiter.

Pentru ocuparea postului de *învățător* dela școala confesională gr. or. română oin **Gorua**, protopresbiteratul Oraviței montane, se eserie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele sunt:

1. Bani gata dela comuna bisericească 500 Lei, iar restul dela stat.
2. Pentru participarea la conferință și adunarea generală 40 Lei.
3. Pentru scripturistica școlară 30 Lei.
4. Dela înmormântări unde va fi pofit 2 Lei.
5. Locuința liberă cu grădină de legume.

Alesul învățător este îndatorat a conduce tinerimea școlară la sfânta biserică și la toate serviciile dumnezești, a purta cantoratul în și afară de biserică, a instrui pe elevii și elevele de școală în toate cântările bisericești și a compune șocoțile bisericii și a culturii.

Doritorii de a ocupa acest post au a subșterne petițiunile lor instruate conform normelor preserise Prea On. Oficiu protopresbiteral din Oravița și să se prezinte în biserică în vre-o Duminecă sau sârbătoare pentru a-și arăta desteritatea în tipic și cântarea bisericească, dar nu în ziua alegerii.

Gorua din ședința comitetului parohial.

Matei Popoviciu m. p.
președ. com. par.

George Stefan m. p.
3—3 notar.

În conțelegere cu mine: *Cornel Stefan*, adm. protopresb.

Pentru ocuparea postului de *învățător* la școala confesională gr. or. rom. din **Silha**, protopresbiteratul Logojului, se eserie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele:

1. Salar învățătoresc în bani 391 Lei, iar restul este asigurat de stat.
2. 4 1/2 jugere pământ clasa I în natură sau valoarea acestui pământ 140 Lei.
3. Spese de conferințe 15 Lei.
4. Pentru scripturistica 15 Lei.
5. Dela înmormântări unde va fi pofit 2 Lei.
6. Locuința liberă în edificiul școlai cu grădină de legumi de 800 st. □.

Învățătorul ales e dator a purta cantoratul în biserică și a instrua și pe copii ceremoniile și să conducă corul vocal.

Cei ce doresc a ocupa acest post să-și subștearnă petițiunile instruate cu documentele de lipsă Prea On. Oficiu protopresbiteral din Lugoj și să se prezinte în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserică de aici spre a-și arăta desteritatea în cântare.

Silha din ședința comitetului parohial ținută la 24 August 1920. 3—3

Ioan Iovanescu
not. comit. par.

Isaia Popoviciu
președ. comit. par.

În conțelegere cu mine: *Dr. George Popoviciu*, protopresb.

Pentru întregirea postului de *învățător* la școala confesională gr. ort. română din comuna **Doclin**, protopresbiteratul Bogșei-montane, se descrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Foia Diecezană” pe lângă următoarele emolumente:

1. Salar în bani gata 637 Lei. Întregirea este votată de stat.
2. Pentru lemne de școală și învățător 150 Lei.
3. Scripturistica 30 Lei.
4. Pentru adunarea generală 50 Lei.
5. Pentru conferința învățătorescă 20 Lei.
6. Înfirmări unde va fi pofit 5 Lei.
7. Locuință liberă în edificiul școlii constătoare din 2 odăi 1 culină și 1 cămară.
8. Grădiua școlii în estenziune de 800[] și 1 ugar pământ estravilan.

Alesul învățător este îndatorat a cerceta sf. biserică, a purta cantoratul în și afară de biserică și a purta și încheia socoțile bisericii și a cultului.

Preferiți vor fi aceia, cari sunt în stare a conduce corul vocal deja existent, pentru ce vor primi o remunerație deosebită.

Recurenții au să-și substearnă petițiile instruite cu documentele de lipsă Prea Onoratului Oficiu protopresbiteral în Bogșa-montană și să se prezinte în vre-o Duminică sau sărbătoare în sf. biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântare și tipic, însă nici de cum în ziua alegerii. 3-3

Doclin, din ședința comitetului parohial.

Teofil Bucșa m. p.
preot și preș. com. par.

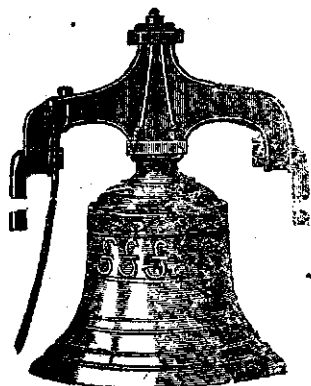
Petru Ivan m. p.
not. com. par.

Vasile Voda
președ. com. par.

Filip Borsa
notar.

În conțelegere cu mine: *Mihail Gaspar*, protopresbiter.

În conțelegere cu mine: *Dr. George Popoviciu*, protopresbiter.

FIUL LUI ANTONIU NOVOTNY,

turnătorie de clopote
și fabrică de scaune de fier pentru clopote

Timișoara-Fabric.

40-52

Calculări de preț se trimit gratuit.